

Βρυξέλλες, 12 Μαρτίου 2022
(OR. fr)

6976/22

Διοργανικός φάκελος:
2021/0433(CNS)

FISC 62
ECOFIN 200

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (2ο Τμήμα)
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Θέμα:	Οδηγία σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των πολυεθνικών ομίλων στην Ένωση <i>Γενική προσέγγιση</i>

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 8 Οκτωβρίου, το πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση των κερδών (εφεξής: πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς) κατέληξε σε συμφωνία μεταρρύθμισης των διεθνών κανόνων για τη φορολόγηση των κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ εξέφρασαν την υποστήριξή τους προς τη δήλωση σχετικά με την εφαρμογή λύσης δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που απορρέουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας. Στα συμπεράσματά του της 27ης Νοεμβρίου 2020, το Συμβούλιο είχε ήδη εκφράσει τη σταθερή υποστήριξή του προς τις εργασίες του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς¹.

¹ Έγγρ. ST 13350/20.

2. Η ελάχιστη πραγματική φορολόγηση («πυλώνας 2» της μεταρρύθμισης) βασίζεται κυρίως σε δύο κανόνες προς εφαρμογή στο εγχώριο δίκαιο («κανόνες GloBE») —τον κανόνα για τη συμπερίληψη του εισοδήματος (κανόνας IIR) και τον κανόνα σχετικά με τα κέρδη που υπόκεινται σε μειωμένη φορολόγηση (κανόνας UTPR)—, σκοπός των οποίων είναι να διασφαλιστεί ότι τα κέρδη που πραγματοποιούν οι πολυεθνικοί όμιλοι με κύκλο εργασιών τουλάχιστον 750 εκατ. ευρώ φορολογούνται με πραγματικό συντελεστή τουλάχιστον 15 %. Σύμφωνα με τη δήλωση του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 τον Οκτώβριο του 2021, ο πυλώνας 2 θα πρέπει να μεταφερθεί στο δίκαιο το 2022, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ το 2023, ο δε κανόνας UTPR θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το 2024.
3. Προκειμένου να διασφαλιστεί συνεκτική εφαρμογή των κανόνων GloBE, η οποία θα συνάδει με το δίκαιο της ΕΕ και θα έχει ως βάση τους πρότυπους κανόνες που εγκρίθηκαν στις 14 Δεκεμβρίου από το πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στις 22 Δεκεμβρίου 2021 πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το παγκόσμιο ελάχιστο επίπεδο φορολογίας για τους πολυεθνικούς ομίλους στην ΕΕ². Η συγκεκριμένη πρόταση οδηγίας, η οποία αποσκοπεί στη μεταφορά του πυλώνα 2 στο δίκαιο της Ένωσης, περιέχει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους τα κράτη μέλη θα επιβάλλουν συμπληρωματικό φόρο επί του εισοδήματος χαμηλής φορολόγησης συνιστώσας οντότητας οποιουδήποτε ομίλου, εθνικού ή πολυεθνικού, που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της μεταρρύθμισης.
4. Παράλληλα, συνεχίζονται οι εργασίες για την εφαρμογή των κανόνων σχετικά με την κατανομή των φορολογικών δικαιωμάτων μεταξύ δικαιοδοσιών («πυλώνας 1»), σύμφωνα με το λεπτομερές σχέδιο εφαρμογής που εγκρίθηκε από το πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς, προκειμένου να αναπτυχθεί πολυμερής σύμβαση (MLC) η οποία θα είναι ανοικτή προς υπογραφή από τα μέσα του 2022 με αναμενόμενη εφαρμογή από το 2023. Κατά τη σύνοδό τους στις 17-18 Φεβρουαρίου 2022, οι υπουργοί Οικονομικών της G20 επανέλαβαν την προσήλωσή τους σε αυτό το χρονοδιάγραμμα.

² Έγγρ. ST 15294/21.

II. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

5. Στις 18 Ιανουαρίου 2022, το Συμβούλιο ECOFIN διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού επί της πρότασης οδηγίας³, με σκοπό να παρασχεθούν πολιτικές κατευθύνσεις για την τεχνική εξέταση του κειμένου. Από τη συζήτηση προέκυψε ότι όλα τα κράτη μέλη συμφωνούν ως προς την προτεραιότητα του φορολογικού αυτού φακέλου και την ανάγκη να μεταφερθούν στο δίκαιο της ΕΕ οι κανόνες που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς του ΟΟΣΑ με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια και ταχύτητα.
6. Από τις αρχές Ιανουαρίου του 2022, και λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις που έδωσαν οι υπουργοί, η γαλλική Προεδρία πραγματοποίησε οκτώ συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» (Άμεση φορολογία, εξ' ων δύο συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου) αφιερωμένες στην τεχνική εξέταση της πρότασης οδηγίας. Οι συνεδριάσεις αυτές έδωσαν τη δυνατότητα:
- i) να αποσαφηνιστούν οι κανόνες που περιέχονται στην οδηγία, ιδίως όσοι είναι αναγκαίοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του «πυλώνα 2» προς το δίκαιο της ΕΕ·
 - ii) να ευθυγραμμιστεί σε σημαντικό βαθμό η διατύπωση του κειμένου με τη διατύπωση των πρότυπων κανόνων του ΟΟΣΑ και, κατά περίπτωση, να διατηρηθούν ορισμένες από τις δυνατότητες ευελιξίας·
 - iii) να επέλθουν σε ορισμένα άρθρα αναπροσαρμογές ή προσθήκες ανταποκρινόμενες στα συγκλίνοντα αιτήματα των κρατών μελών, π.χ. όσον αφορά τον εγχώριο συμπληρωματικό φόρο (*domestic top-up tax*)·
 - iv) να προσδιοριστούν τα βασικά ζητήματα που πρέπει να αποφασιστούν σε πολιτικό επίπεδο προκειμένου να επέλθει συμφωνία επί του συνόλου του κειμένου.
7. Κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 3 Μαρτίου, τα περισσότερα κράτη μέλη ήταν ήδη σε θέση να υποστηρίξουν το συμβιβαστικό κείμενο της γαλλικής Προεδρίας. Αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν, η Προεδρία διένειμε νέο συμβιβαστικό κείμενο στις 12 Μαρτίου (έγγρ. ST 6975/22).

³ Έγγρ. ST 5015/22.

8. Η Προεδρία είναι της γνώμης ότι οι τροποποιήσεις που έγιναν αποτελούν μέρος μιας συνολικής ισορροπίας αποδεκτής από τις αντιπροσωπίες, με την επιφύλαξη της επίτευξης συμβιβασμού επί των πολιτικών ζητημάτων που εκτίθενται κατωτέρω στο μέρος III.

III. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

9. Οι συζητήσεις κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» και κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων ανέδειξαν τρία σημαντικά ζητήματα περισσότερο πολιτικού χαρακτήρα, τα οποία απαιτούν συζήτηση σε αυτό το επίπεδο.

α) Η σύνδεση πυλώνα 2 και πυλώνα 1

10. Η δήλωση ΟΟΣΑ/G20 της 8ης Οκτωβρίου 2021 βασίζεται σε δύο διακριτούς πυλώνες που υπόκεινται σε διαφορετικούς τρόπους εφαρμογής σύμφωνα με το λεπτομερές σχέδιο εφαρμογής που επίσης εγκρίθηκε από το πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς. Το αίτημα τριών κρατών μελών να συνδεθεί η έναρξη ισχύος των δύο πυλώνων με την εξάρτηση της έναρξης ισχύος του πυλώνα 2 από την έναρξη ισχύος της πολυμερούς σύμβασης που θέτει σε εφαρμογή τον πυλώνα 1 εγείρει νομικές δυσκολίες που επιβεβαιώθηκαν από την Επιτροπή και τη Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου. Επιπλέον, το αίτημα αυτό δεν γίνεται αποδεκτό από την πλειονότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, η ΕΕ, όπως έκανε πρόσφατα και η G20, πρέπει να εξακολουθήσει να επιβεβαιώνει την πολιτική της βούληση για ολοκλήρωση των εργασιών για τους δύο πυλώνες με βάση το χρονοδιάγραμμα της συμφωνίας της 8ης Οκτωβρίου 2021.
11. Για να επιλυθεί το ζήτημα αυτό, η Προεδρία προτείνει να συνοδεύεται η συμφωνία επί της πρότασης οδηγίας από δήλωση του Συμβουλίου, με την οποία θα επιβεβαιώνεται η δέσμευση όλων των κρατών μελών υπέρ της διαδικασίας που διεξάγεται στο πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς για τον πυλώνα 1, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής που εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2021, και θα καλούνται τα λοιπά συμβαλλόμενα κράτη να τηρήσουν τη δέσμευσή τους. Το προτεινόμενο κείμενο της δήλωσης αυτής παρατίθεται στο Παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

β) Η προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και η έναρξη ισχύος των εθνικών κανόνων (άρθρο 55)

12. Τα κράτη μέλη συμφωνούν για την ανάγκη να τηρήσουν την πολιτική δέσμευση που ανέλαβαν με την προσχώρηση στη δήλωση του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς, η οποία προβλέπει τη μεταφορά στο δίκαιο το 2022 και την αποτελεσματική εφαρμογή έως το τέλος του 2023. Ωστόσο, διάφορα κράτη μέλη θεωρούν ότι η εφαρμογή από 1ης Ιανουαρίου 2023 θα τούς δημιουργούσε σημαντικές πρακτικές ή θεσμικές δυσκολίες.
13. Η Προεδρία υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να μεταφέρουν τους κανόνες του πυλώνα 2 στο δίκαιό τους το 2022, με σκοπό την πραγματική έναρξη ισχύος το 2023. Αν η πρώτη δέσμευση εκπληρωθεί με την έκδοση της οδηγίας, η Προεδρία ζητεί να συμφωνηθεί ότι η εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά της οδηγίας θα τεθεί σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2023 το αργότερο, με βάση της συμφωνία του ΟΟΣΑ.

γ) Υποχρεωτική εφαρμογή του κανόνα σχετικά με τη συμπερίληψη του εισοδήματος (άρθρα 5 έως 7)

14. Σε αντίθεση με την πολιτική δήλωση της 8ης Οκτωβρίου 2021, η πρόταση οδηγίας προβλέπει την υποχρεωτική εφαρμογή του κανόνα σχετικά με τη συμπερίληψη του εισοδήματος από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη επιθυμούν να είναι προαιρετική η εφαρμογή του κανόνα αυτού.
15. Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών θεωρεί ότι η εφαρμογή μιας τέτοιας παρέκκλισης επί μονίμου βάσεως θα υπονόμει τη συντονισμένη εφαρμογή του πυλώνα 2 στην εσωτερική αγορά και θα αποτελούσε παράγοντα πολυπλοκότητας για τις επιχειρήσεις.
16. Η Προεδρία προτείνει να μπορούν τα κράτη μέλη στα οποία είναι εγκατεστημένες έως δέκα τελικές μητρικές εταιρείες να επιλέξουν να επωφεληθούν από μια μεταβατική παρέκκλιση η οποία περιλαμβάνεται στο τελευταίο συμβιβαστικό κείμενο (άρθρο 47α) και θα εφαρμοστεί μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα το οποίο θα συζητηθεί — από τρία έως πέντε έτη.

IV. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

17. Στο πλαίσιο αυτό, η Προεδρία προτείνει το συμβιβαστικό κείμενο που περιέχεται στο έγγραφο ST 6975/22 ως βάση για τις συζητήσεις επί του φακέλου και ζητεί να κυριαρχήσει πνεύμα συμβιβασμού για τη διευθέτηση των ζητημάτων που περιγράφονται στο μέρος III του παρόντος σημειώματος.
18. Συνεπώς, καλείται το Συμβούλιο:
- να συζητήσει τα βασικά ζητήματα που εκτίθενται στο μέρος III του παρόντος σημειώματος,
 - να καταλήξει σε γενική προσέγγιση για τη συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση, βάσει του συμβιβαστικού κειμένου που περιλαμβάνεται στο έγγραφο ST 6975/22, με σκοπό την έκδοση της οδηγίας, με την επιφύλαξη της γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της οριστικής διατύπωσης του κειμένου από τους γλωσσομαθείς νομικούς,
 - να εγκρίνει, προς καταχώριση στα πρακτικά, τη δήλωση που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

Παράρτημα: Σχέδιο δήλωσης του Συμβουλίου

Το Συμβούλιο:

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη δέσμευση της ΕΕ ως προς τη δήλωση σχετικά με την εφαρμογή λύσης δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που απορρέουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας και το σχέδιο εφαρμογής της, το οποίο εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2021, και ΚΑΛΕΙ όλα τα μέλη του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς των ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση των κερδών (BEPS) να τηρήσουν τη δέσμευσή τους και για τους δύο πυλώνες·

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, από το 2017, η Ένωση έχει ανταποκριθεί στις φορολογικές προκλήσεις που εγείρει η ψηφιοποίηση της οικονομίας και ότι, με τις συνεχείς προσπάθειές της, έχει συμβάλει στην παγκόσμια συμφωνία για τη λύση των δύο πυλώνων·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη συνεχή υποστήριξή της προς το έργο που επιτελεί το χωρίς αποκλεισμούς πλαίσιο του ΟΟΣΑ/G20 για την BEPS και δεσμεύεται πλήρως να ολοκληρώσει επιτυχώς, εντός του συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος, τις εν εξελίξει εργασίες για τα στοιχεία του πυλώνα 1, συμπεριλαμβανομένης της πολυμερούς σύμβασης, η οποία αναμένεται να ανοίξει προς υπογραφή στα μέσα του 2022 και να τεθεί σε ισχύ εντός του 2023·

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι το Συμβούλιο θα επανεκτιμήσει, εφόσον απαιτείται, την κατάσταση όσον αφορά τον πυλώνα 1, στο πλαίσιο των εν εξελίξει εργασιών τού χωρίς αποκλεισμούς πλαισίου του ΟΟΣΑ για την BEPS, με σκοπό την ταχεία εξεύρεση λύσης στις φορολογικές προκλήσεις που εγείρει η ψηφιοποίηση της οικονομίας.